

Een goede NATUURFOTO begint met goed kijken

door Guus Urlings

„O m heel eerlijk te zijn: natuurfotografie is eigenlijk niet helemaal van deze tijd. Het is geen snelle, flitsende hobby, maar een kwestie van ouderwets geduld, van vaak terugkomen op dezelfde plek.”

Met die constatering zetten Bart Siebelink en Edo van Uchelen in het voorwoord van hun onlangs uitgekomen *Handboek Natuurfotografie* al meteen de toon die ze in de rest van het boek consequent volhouden. Nuchter en helder, bij tijd en wijle opgewekt relativerend, de aandacht mooi verdeeld tussen techniek en inzicht, en vooral: inspirerend. Alleen al het doorbladeren van het boek, hier en daar snuffelend aan de voorbeelden en de opdrachten - probeer dit eens, doe dat eens net even anders - waarmee de auteurs hun verhaal verlevendigen, nodigt uit om het meteen terzijde te leggen, de camera

te pakken en naar buiten te gaan om alles in de praktijk uit te proberen. Wat voor een handboek toch zo ongeveer het ultieme compliment moet wezen.

Het beeld van de natuurfotoğraf is heel lang bepaald door zware statieven, dure camera's, enorme telelenzen en de bereidheid om zelfs onder barre weersomstandigheden uren in een armzalige schuilhut te wachten op dat ene moment. Het moment dat vaak niet komt. Geen nood: gewoon opnieuw proberen.

De digitale revolutie heeft dat beeld in ieder geval voor een deel gekanteld. Er komen steeds betere en ook steeds goedkopere camera's op de markt, camera's die de natuurfotografie financieel binnen het bereik van een veel groter publiek brengen. Ook hobbyfotografen kunnen zich tegenwoordig een uitrusting veroorloven waarmee - technisch gezien - professioneel gewerkt kan worden. De belangstelling voor natuurfotografie is daardoor explosief gegroeid. Het Centrum voor Natuurfotografie - kennis-

Van links naar rechts: compositie van slakkenhuisjes (Arjan v.d. Lugt), bruine kikker op drillklomp, vraatgang van de larve van de beukenmineermot in een afgefallen herfstblad (beide Bart Siebelink).

foto's uit het besproken boek

Ooit was natuurfotografie specialistenwerk. De komst van de digitale camera heeft echter voor een omslag gezorgd. Vandaag de dag trekken in dit land bijna 400.000 mensen er regelmatig op uit om met hun digitale spiegelreflexcamera de wondere wereld van de natuur in beelden vast te leggen. Natuurfotografie is een trend geworden. De hoogste tijd voor een handboek.

en educatieplatform voor deze specifieke tak van sport - heeft uitgerekend dat in dit land bijna 400.000 enthousiastelingen regelmatig met de camera de natuur intrekken. De insteek van de natuurfotografie is inmiddels ook veranderd. De klassieke natuurfotoğraf legde de nadruk vooral op vogels en zoogdieren die zich niet zo gemakkelijk laten benaderen. Het dier vastleggen - het verzamelen van fotografische jachttrofeën - stond vaak voorop, de kwaliteit van de compositie, het maken van een mooie foto, kwam nogal eens op de tweede plaats. De onderwerpkruis van de hedendaagse natuurfotoğraf is veel breder, strekt zich uit van wilde dieren in ongerepte streken tot alles wat we gewoon in de achtertuin kunnen tegenkomen: van grillige boomstammen tot paddenstoelen, van dauwdruppels op een grasspriet tot de nervenstructuur van een half vergaan herfstblad. Een goede natuurfotoğraf zit nooit verlegen om een onderwerp.

Toch: op de bonnefooi met een camera de natuur intrekken, hopen op een toevalstreffer, levert vaak vooral teleurstelling op. De aandacht die het *Handboek Natuurfotografie* besteedt aan het voorkomen van die teleurstellingen is - zonder iets af te doen aan het belang van de heldere en inzichtelijke informatie over camera's, lenzen, belichtingstijden, beeldbewerking en de rest van het technische 'handwerk' tekort te doen - voor zowel de beginnende als de gevorderde natuurfotoğraf onmisbaar. Toevalstreffers zijn natuurlijk altijd mogelijk, maar in de regel begint elke goede natuurfoto met goed kijken, met weten wat je ziet en met een duidelijk doel voor ogen. Als je ergens een vlinder ziet zitten, is de verleiding groot om meteen af te drukken. Hij zou eens weg kunnen vliegen... Dat levert zelden een mooie foto op. Waarom niet de tijd nemen, goed kijken hoe het licht valt, het beste perspectief kiezen, bepalen wat je wel op de foto wilt hebben en wat per se niet, welke sfeer je in het beeld wilt

leggen? Inderdaad: het duurt wat langer, misschien té lang. Weg vlinder. Maar er komen wel weer nieuwe kansen en zorgvuldigheid levert uiteindelijk bijna altijd mooiere beelden op. Oude wijsheid die in de gedigitaliseerde samenleving nog niets aan waarde heeft ingeboet: een goede voorbereiding is het halve werk. Op goed geluk de natuur intrekken kan mooie resultaten opleveren, maar wie weet hoe de natuur in elkaar zit, waar en hoe dieren leven en vooral hoe ze zich gedragen, vergroot zijn kansen op succes aanzienlijk. Goede natuurfotografen kennen de natuur. En ze weten ook hoe ze die natuur moeten benaderen om enerzijds de best mogelijke beelden te schieten en anderzijds geen schade aan te richten. Oud verhaal, in talloze variaties bekend: de amateurfotoğraf die in zijn enthousiaste jacht op een bijzondere vlinder een veldje met zeldzame orchideeën vertrapt. Ook aan dat aspect van natuurfotografie besteden Siebelink en Van Uchelen ruim aandacht. Geen overbodige luxe, nu steeds meer mensen de camera op de natuur richten en daarbij nogal eens buiten de gebaande paden belanden. Natuurfotografie is een schitterende hobby. Een hobby die steeds toegankelijker wordt en dus steeds meer liefhebbers trekt. Wie niet tevreden is met obligate plaatjes en het beste uit zijn hobby wil halen, vindt in het *Handboek Natuurfotografie* alles wat daarvoor nodig is. En soms nog iets meer...

Handboek Natuurfotografie. Auteurs: Bart Siebelink en Edo van Uchelen. Uitgever: KNNV Uitgeverij, Zeist. ISBN 978.90.5011.366.3. Prijs: 29,95 euro.